

aktuellt

Oktober 2007

VÄRLDENS
BÄSTA
JOBBS

MEMLEMMAR I LO-FÖRBUND

1 706 910

Så många medlemmar har LO-förbunden (augusti 2007).

KONGRESSER

26

gångar har LO samlats till ordinarie kongress när 300 ombud den 31 maj–4 juni 2008 ska bestämma LOs framtid. Den första kongressen hölls år 1898.

FOTO: KRISTIAN POHL

PÅ OMSLAGET. Rosemarie Myhr (t.h), medlem i Hotell och Restaurang Facket, steker bacon på omslaget till rapporten »Fler jobb – bättre jobb«. Helena Ahlskog (t.v) också medlem i Hotell och Restaurang Facket.

Rosemarie Myhr: Framtiden kräver mer

samarbete!

»Jag har nästan världens bästa jobb. Vi har bra sammanhållning på jobbet och ett bra ledarskap«, säger Rosemarie Myhr, som är frukostvärdinna på Park Inn i Haninge. Hon är en av flera medlemmar i LO-förbunden som kommer att synas och höras i samband med arbetet inför LO-kongressen 2008. Sidan 11

UTREDNINGSCHEF

IRENE WENNEMO:
»DET VILADE EN HÅGLÖS STÄMNING ÖVER REGERINGEN UNDER DE HÄR ÅREN« Sidorna 4–5

LO-KONGRESS 2008

3

BRA IDÉER

Så skapar vi fler jobb, bättre jobb och värnar dem som står utanför arbetsmarknaden. Sidorna 2–3

FLER JOBB

ELLA NIIA: »JAG FÅR ANDNÖD NÄR JAG HÖR MAUD OLOFSSON« Sidorna 6–7

BÄTTRE JOBB

STEFAN LÖFVEN:
»JAG TROR PÅ GRUNDIDÉN I DET GODA ARBETET« Sidorna 8–9

LO-kongressen i maj 2008 samlar 300 ombud från femton 1 706 910 medlemmar. Kongressen ska visa vägen till fler trygghet för dem utan jobb. Kongressen utgår från tre bra

**VÄRLDENS
BÄSTA
JOBBS**

1. Fler jobb

– den nordiska sysselsättningsmodellen

Den nordiska modellen innebär att hög sysselsättning förenas med jämn inkomstfördelning. Den borgerliga regeringens politik med sin fokusering på jobb till vilket pris som helst är ett avsteg från den nordiska modellen.

2. Bättre jobb

– maktodelning i arbetslivet med kollektivavtal

Den svenska modellen för maktodelning mellan arbetstagare och arbetsgivare har fungerat. Det har varit möjligt att genomföra stora och snabba förändringar i produktionen för att höja produktiviteten. Modellen står inför stora utmaningar under de kommande åren.

»Vi är **stolta** yrkesarbetare med värld

»Vi får aldrig glömma någon, aldrig lämna någon efter oss. Men vi ska också komma ihåg att LO är en organisation av stolta yrkesarbetare«, säger **Wanja Lundby Wedin, LO-ordförande och före detta undersköterska.**

Den här dagen har hon klämt in ett besök hos frissan i sitt pressade program, och intervjun får hon klara av på lunchen. På fredag reser hon till Bangalore i Indien för att hälsa på fackliga kamrater och prata om globaliserings villkor. Mellan tuggorna av den vegetariska salladen berättar hon om upplägget inför LO-kongressen 2008.

– Arbetarna ses som de nya tjänarna. För att lyfta fram en stark bild av arbetare har LO-kongressen 2008 devisen »Världens bästa jobb«.

– LO-förbundens medlemmar är stolta yrkesarbetare med världens bästa jobb, glada över att träffa barnen på dagis, stolta när de ser resultatet av sitt arbete, produkten, bygget, säger Wanja.

– Visst är det jobbigt när man inte får tycka till, när man inte blir värderad med en bra lön, när man tvingas arbeta deltid, allt det negativa finns också. Men det är ändå världens bästa jobb!

Inför LO-kongressen 2008 önskar Wanja att det ska komma ett gäng ombud, som är stolta yrkesarbetare och som tar sin plats i samhället.

– Vi är inga tjänare, vi behövs i samspel med alla andra i samhället. Fanns inte vi skulle samhället packa ihop!

– Vi ställer krav på goda utvecklande jobb, som inte sliter ut, som värderas och som ger en bra lön med en bra löneutveckling.

Problemet Wanja ser är de ojämlika förhållandena i samhället och i

arbetslivet med löneskillnader och olika arbetsförhållanden.

Dagen innan besökte hon Ortvikens pappersbruk. De flesta som arbetar där är män, de arbetar heltid, och skift dygnet runt. De har svårt att få deltid och har få vikarier. Kravet att arbeta dygnet runt är samma som i den sjukhusvärld hon själv lämnat.

– Skillnaden är att inom vården är det deltid, otrygga anställningar, väsentligt lägre löner och lägre ob än på bruket. Det är två helt olika världar, den ena är kvinnlig, den andra manlig.

I arbetslivet finns en ojämlikhet på grund av klass och kön, och för den som har utländsk bakgrund slår klass och kön ännu hårdare. Ojämlikheten gäller löner, arbetstider, försörjning, trygga anställningar, arbetsmiljö.

– Det finns en kampvilja inom LO att förbättra arbetslivet, säger Wanja.

– Men det finns också en politisk situation, och jag hoppas att det är upprörda, förbannade medlem-

FOTO: KRISTIAN POHL

»Fanns inte vi skulle samhället packa ihop.«

mar som kommer till kongressen.

I Ortviken var arbetarna oroad över försämringarna i a-kassan. De känner sig inte så hotade själva eftersom Ortviken investerar och framtiden ser ljus ut, de är oroliga för andra.

– Men de bör vara oroliga för egen del också. Om a-kassan fortsätter att vara så här dålig hotas hela vår strävan med den solidariska lönepolitiken och schysta lägslöner, säger Wanja. Ojämlikheten i arbetslivet rör inte alltid politiken på. Där måste parterna driva på och förbättra villkoren genom avtal och politiken kan understödja det.

– Nu har vi fått en politik som gräver djupare i de klyftor som finns i arbetslivet.

Klyftorna blir större mellan klasser, kön och mellan den kärna som ska ha rätt till trygga anställningar och de som ska stå för flexibiliteten utanför kärnan.

– Man ser tydligare vad det politiska

fackförbund med totalt jobb, bättre jobb och idéer:

3. Utan jobb

– en välfärdsmodell för arbete och jämlikhet

En generell och solidariskt finansierad välfärd för alla ger trygghet för den som inte har ett arbete. Den ger också fler och bättre jobb. LO slår vakt om den generella välfärdspolitiken som omfattar alla medborgare och som är demokratiskt styrd.

Världens bästa jobb!
Kongress 31 maj – 4 juni 2008

«Världens bästa jobb»

systemet kan göra och vad vi inom LO kan göra, och hur viktigt det är att det hänger ihop, säger Wanja.

– Borgerliga politiker vill se arbetarna ses som de nya tjänarna. De ska betjäna de framgångsrika och välbeställda som ska göra karriär och få hjälp att laga mat och få sina livspussel att gå hop, säger Wanja.

De nya tjänarna ska servera på restauranger, ta hand om de sjuka, ta hand om barnen, sopa gatorna, gå hem och städa andras hem. Tjänandet ses som något tillfälligt och som en arbetsmarknad för ungdomen, för nyanlända svenskar och för de som inte orkar prestera så mycket.

– I den här bilden blir LO företrädare för ett utdöende släkte som oftare är sjuka, med lägre kompetens i en nedåtgående spiral, säger Wanja.

– Och LO ses då som en organisation för losers. Jag blir upprörd och rädd att vi själva fångas av den här bilden med ett LO som bara slår ur

ett underläge, att det är synd om våra medlemmar.

– Det är inte sant. Visst finns det en ökad risk för ohälsa i en dålig arbetsmiljö, och att en dålig ekonomi ger ökad risk för en socialt utsatt situation. Det gäller många av dem LO företräder.

– Vi får aldrig glömma någon, aldrig lämna någon efter oss. Men vi ska också komma ihåg att LO är en organisation av stolta yrkesarbetare. Stolthet är inte förbehållet bygnadsarbetare och bilarbetare, den känner alla LO-förbundens medlemmar, säger Wanja.

Snart är det dags för nästa möte efter den improviserade lunchen. Wanja avslutar med ytterligare en önskan inför LO-kongressen 2008.

– Jag önskar när vi kämpar tillsammans här hemma där vi står, att människor ser att vi måste kämpa i solidaritet och i samarbete med världen utanför. Sverige är ingen ö, vi är beroende av världen utanför. ●

Saxat ur rapporten:

»Det går att förena fler jobb med bra jobb«

Kampen för fler och bättre jobb bör utgå från tre goda idéer: den nordiska sysselsättningsmodellen, maktfördelning via kollektivavtal och generell välfärd.

Dessa tre idéer var grunden i Sveriges framgångar på sysselsättningsområdet historiskt och de ska fungera som grundpelare även i framtiden. Givetvis måste de anpassas till den förändrade omvärlden, men de är vägen till fler jobb, bättre jobb.

Den nordiska modellen är inte enda vägen att skapa sysselsättning, även denna borgerliga regering skulle kunna vara en väg mot fler jobb. Men det är en väg som innebär att jobb köps genom lägre löner, svagare löntagare och större inkomstskillnader.

> Fler jobb

LO skiljer sig från den borgerliga regeringen genom att inte vilja ha jobb till vilket pris som helst. Det går att förena fler jobb med bra jobb. Den borgerliga regeringens politik ska mötas av ett alternativ.

Fler jobb utan ökade klyftor och försämrade arbetsvillkor är på intet sätt någon omöjlighet. Det finns inte en enda lösning på sysselsättningsproblemet utan lösningen ligger i att formulera en bred politik där alla delar verkar åt samma håll. Det krävs en bättre fungerande marknad, en bättre fungerande offentlig sektor och ett bättre fungerande partssystem.

Fackets viktigaste uppgift när det gäller sysselsättningen är att verka för en väl fungerande och ansvarstagande lönebildning. I lönebildningen måste en avvägning göras mellan löne- och sysselsättningsutveckling.

> Bättre jobb

Vårt ökade välstånd bygger på att vi producerar allt mer per arbetad timme. De senaste 100 åren har Sverige, precis som alla andra länder som nått ökat välstånd, präglats av en kraftigt ökad produktivitet.

Men för att produktiviteten ska kunna öka utan att för stora spänningar byggs upp mellan parterna behövs en maktindelning mellan arbetare och kapitalägare som upplevs som legitim av båda parter. Det behövs en stabil modell för att hantera de konflikter som en förändrad produktion ständigt ger upphov till.

Under de senare decenniernas utveckling har företagen satt ett allt större värde på att kunna ha kontroll över bemanningen av produktionen. Att kunna bemanna organisationen flexibelt har blivit avgörande för att klara konkurrensen.

Makten över flexibiliteten har därmed blivit allt viktigare för företagen. Det arbetsgivarna efterfrågar är ett stort inflytande över arbetstidsförläggning och anställningsformer. Helst vill de decentralisera beslutsfattandet till företagsnivå. Från fack-

lig sida har man lika tydligt framhållit att det behövs en nationell reglering, antingen genom lagstiftning eller genom riksavtal.

Det som är intressant med den svenska arbetsmarknadsmodellen är att den hanterar denna motsättning på ett sätt som både ger företagsanpassade lösningar och arbetstagarinflytande.

> Välfärd för alla

Den svenska välfärdsstaten har två syften. Dels det självklara att garantera alla en god välfärdsnivå oberoende av förutsättningarna i livet. Men också att skapa möjligheter för individen att försörja sig själv. Det görs genom att de olika delarna av välfärdsystemet är konstruerade för att stimulera till arbete.

Den kanske viktigaste principen för att stimulera arbetskraftsdeltagande är inkomstbortfallsprincipen som innebär att man inom socialförsäkringarna försäkras sin inkomst. Vid oförmåga att försörja sig själv ersätts en del av den förlorade inkomsten. En annan viktig princip är den om generell välfärd, d v s att alla delar på riskerna i samma system.

En effekt av både inkomstbortfallsprincipen och principen om generell välfärd är att såväl låg- som höginkomsttagare får del av välfärdsmodellen. Alla delar solidariskt på riskerna (så kallad riskgruppsutjämning). En annan, kanske än viktigare effekt, är att välfärdsystemen i sig bidrar till arbetskraftsdeltagande.

Det är det som är den goda idén. Generell välfärd för både arbete och jämlikhet.

Den borgerliga regeringens politik bryter med denna välfärdsmodell på flera plan. Angreppen sker såväl mot trygghetsnivåerna som mot att välfärden ska vara generell och solidariskt finansierad.

För att Sverige i framtiden ska ha en solidarisk och generell välfärd som omfattar alla oavsett inkomst krävs det ett alternativ till regeringens politik. Det går att ha fler i arbete och samtidigt upprätthålla en bra välfärd för alla. ●

»»Det vilade en håg över regeringen un

Irene Wennemo, chef för Näringspolitiska enheten på LO, har lett gruppen som arbetat fram underlagsrapporten »Fler jobb – bättre jobb« inför LO-kongressen 2008.

Arbete står alltid i centrum för den fackliga verksamheten. Men rapporten ger också en fördjupad kritik och analys av vad som gick snett i förra valrörelsen.

– **Varken socialdemokraterna** eller LO såg den negativa utvecklingen av arbetslösheten under 2000-talet. LO var visserligen inte lika sena som socialdemokraterna att reagera men ändå lite väl sena, säger Irene Wennemo.

Kongressrapporten är LOs svar på hur det ska bli fler jobb och hur jobben ska utvecklas. Men också hur de som står utanför arbetsmarknaden ska värnas.

Varför blev det så fel, en socialdemokratisk regering som inte satsade mer på jobben?

– Jag tycker att det vilade en håglös stämning över regeringen under de här åren. Dessutom upplevdes regeringen som självtillräcklig. Göran Persson blev väl den främsta symbolen för detta, säger Irene Wennemo.

Hon förtydligar med ett exempel. Regeringen tog inte seriöst på sjukskrivningspolitiken utan tillät att förtidspensioneringarna ökade. Vad man inte heller märkte var att oron över jobben växte bland tjänstemannagrupperna. Det var främst tjänstemännen som strömmade över till alliansen eftersom de aldrig fick ett riktigt svar på när och hur jobben skulle komma.

Kommer folk att våga rösta på socialdemokraterna i nästa val 2010 med den senaste mandatperioden i färskt minne?

– Det är en bit kvar till en samsyn. Men det är viktigt att det fackliga perspektivet finns med när socialdemokraterna lägger fast politiken inför valet 2010, säger Irene Wennemo.

Vad är det som skiljer mellan LO och socialdemokraterna i analysen av dagens arbetsmarknad?

– Det är en allmän uppfattning

inom alla de politiska partierna att de lediga jobben är en spegling av de som kan ta jobben. LO har en annan syn. Vi anser att arbetsmarknaden är som ett pussel och att alla bitar behövs.

– Det behövs folk med akademisk utbildning för vissa jobb. Andra jobb kräver ingen utbildning alls och till de jobben är det lätt att rekrytera. Slutligen är det jobb som kräver en yrkesutbildning och här råder det brist på arbetskraft.

Det vi ser nu är till del ett resultat av den socialdemokratiska utbildningspolitiken, menar Irene Wennemo.

Arbetsmarknadsutbildningarna har skurits ner eftersom det funnits en föreställning om att företagen skulle sköta sådan utbildning. Sen har den borgerliga regeringen snålat ännu mer på arbetsmarknadsutbildning och Komvux.

– Vi behöver satsa på yrkesutbildningar och detta är ett av LOs främsta krav, betonar Irene Wennemo.

I många fall handlar det inte om så långa utbildningar men de är ändå relativt dyra. För att utbilda en bussförare krävs det en buss och en lärare som följer med. Det är dyrare per timme än att ha en grupp elever på Komvux som läser matte.

Inom vilka sektorer kan vi vänta de nya jobben?

– Alla jobb växer samtidigt. Både de som kräver akademiska utbildningar och olika yrkesutbildningar. Hus hållsnära tjänster och sänkta arbetsgivaravgifter kan ge en del jobb men det blir ingen jättetillväxt inom den branschen. Facket kommer sannolikt att klara lönerna men det finns en risk att många kommer att ha en löslig anknytning till arbetsmarknaden med

»Vi måste hitta en balans mellan individens, arbetsgivarens och statens ansvar.«

låga, osäkra inkomster framöver. **Kongressrapporten tar också upp välfärden. Hur ska den åstadkommas?**

– Inte heller på välfärdssidan har det rätt total samsyn mellan LO och socialdemokraterna.

LO pekar på tre aspekter. Socialförsäkringssystemen skapades under en period med hög sysselsättning. Om arbetsmarknaden, i ett visst läge, stänger många ute, gäller det att hitta rätt balans när det gäller inträdeskraven, speciellt för a-kassan. Den andra

aspekten är att taken i socialförsäkringarna inte hängt med när lönerna ökat och en växande grupp har inte fått 80 procent av lönen. Båda de här grupperna kommer att fråga sig varför de ska vara med och betala vilket gör att de allmänna trygghetssystemen och den solidariska välfärden hotas.

– Men den negativa utvecklingen påbörjades inte med den borgerliga regeringen utan tidigare vilket LO också riktat kritik mot. Vi kan inte bara gå tillbaka till 2006 och tro att alla problem är lösta för det stäm-

lös stämning der de här åren«

FOTO: LEIF CLAESSON

»Det är en allmän uppfattning inom alla de politiska partierna att de lediga jobben är en spegling av de som kan ta jobben. LO har en annan syn. Vi anser att arbetsmarknaden är som ett pussel och att alla bitar behövs.«

mer inte, säger Irene Wennemo.

Den tredje aspekten handlar om hur man åter kommer i arbete efter att ha varit borta från arbetsmarknaden.

– Den socialdemokratiska regeringen präglades av för stor passivitet och aktiva åtgärder urholkades. Men det har blivit ännu sämre nu under den nya regeringen. De som har varit borta länge på grund av sjukdom får för lite stöd för att komma tillbaka. Borgarna lägger hela ansvaret på den enskilde, säger Irene Wennemo.

LO vill ha en tredelning av ansva-

ret; individen, arbetsgivaren och det offentliga.

Möjligheten att komma tillbaka är i hög grad kopplad till vilken utbildning och vilket arbete man har. Det är ofta lättare att göra Anpassningar när det gäller en tjänsteman. Det kan räcka att skaffa ett höj- och sänkbart skrivbord. För en barnskötare som inte kan lyfta barn på dagis på grund av ryggsproblem kan det vara svårare. För att kunna ta ett annat jobb som till exempel lönekontorist krävs det utbildning.

– Arbetsgivaren måste ha ett tydli-

gare ansvar när det gäller Anpassning av arbetsuppgifter och rehabilitering. Hur ser ett framtida alternativ ut till regeringens välfärdspolitik?

– När det gäller folk som stått utanför arbetsmarknaden ser borgarna sänkta ersättningar som en lösning. Det gör inte LO. Vi säger att folk istället behöver mer stöd och hjälp och att det ska vara högre ersättningar i socialförsäkringarna. Vi måste hitta en balans mellan individens, arbetsgivarens och statens ansvar. •

Kerstin Fredholm

»Vad är det för ett samhälle som tillåter arbetsgivare att betala så dåligt att lönen måste subventioneras med socialbidrag? Nej, vi säger tack och adjö till de arbetsgivare som inte kan betala bra löner«, säger **Ella Niia, ordförande för Hotell och Restaurang Facket.**

Fler jobb

– men till vilket pris?

Ella Niia är ordförande för Hotell och Restaurang Fackets 50 000 medlemmar. De ligger lägst i löneligan bland LO-förbunden med 16 850 kronor i månaden i genomsnitt för den som jobbar heltid.

– Ibland får jag andnöd när jag hör Maud Olofsson, säger Ella Niia,

– Hon vet ingenting om arbetsmarknadens mekanismer. Hon pratar hela tiden med ett mantra om utanförskap och att fler ska in. Visst är det bra med fler jobb, men vad är det för jobb som skapas nu? Och till vilket pris ska det ske?

Ella Niia växte upp mellan Kiruna och Abisko vid Torne träsk strand med samiska som modersmål. Hon gick först ett par år i nomadskola för samebarn och fortsatte sedan skolan i det segregerade Kiruna.

– I skolan fanns det mobbningsstendenser när man var ”lappunge”. I Kiruna var vi längst ner på klasstrappan det är inget att hymla med, säger Ella.

– Det var en konstig värld. Jag växte upp i ett hem där när man lagade mat så lagade man så det räckte och blev över, för tänk om det kom någon.

Men i Kiruna var det väldigt uppdelat. Ellas val stod mellan att odla sin särart som same eller att arbeta för rättvisa och jämlikhet.

– I den samiska kulturen finns mycket att det ska vara speciellt med det samiska. Jag värjer mig mot att kategorisera människor. Vi har alla samma värde men vi har olika utgångspunkter.

Ella valde rättvisan och jämlikheten. Hon började studera juridik i

Uppsala efter några år som receptionist i Björkliden och som ombudsman i hyresgästföreningen.

Det är i Ella Niias bransch som den borgerliga regeringen vill införa så kallade hushållsnära tjänster genom sänkta arbetsgivaravgifter. De ska sänkas även för andra delar av tjänstesektorn.

– Varför ska våra lågavlönade kvinnor vara med och betala överklassens och övre medelklassens hemtjänster? Varför kan de inte betala själva, undrar Ella.

Så hon går på LOs linje och säger nej till hushållsnära tjänster och sänkta arbetsgivaravgifter.

– Det handlar inte om att vi inte tycker det är fina jobb. Våra medlemmar är stolta över sina jobb och noga i sitt arbete. Det finns en stolthet i att lämna ett fint rum efter sig. Men regeringen tycker tydligen inte våra jobb är så fina att man ska betala vad det kostar, nej det ska våra medlemmar vara med och subventionera, tycker regeringen.

Ella Niia har fått kritik av Mats Hulth, chef för branschförbundet SHR, Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare, för att hon inte applåderade förslaget till sänkta arbetsgivaravgifter för restaurangbranschen från 32 till tio procent.

– Våra medlemmar ligger lägst i lönestatistiken och Hulth tyckte vi skulle bejaka förslaget om sänkta avgifter. Varför ska vi det? Vad är det för samband mellan sänkt arbetsgivaravgift och att pengar går till löntagarnas fickor. Inget alls.

I hotell- och restaurangbranschen är det många som arbetar deltid. Den genomsnittliga arbetstiden ligger på 55 procent av en heltid. Arbetslösheten i branschen ligger högt, över 20 procent av medlemmarna har någon gång under året fått ersättning från a-kassan.

Sedan den borgerliga regeringen tillträdde för ett år sedan har både ersättningsnivåerna och villkoren för att få ersättning försämrats. Efter en period a-kassa krävs nu att man kvalificerar sig till en ny period. Då måste man hitta ett jobb som är minst 17 timmar i genomsnitt i veckan under fyra veckor annars blir man utförsäkrad.

– Med den låga sysselsättningsgrad vi har i HRF är det många som inte kommer att kvalificera sig för en ny period. Det kommer att bli en otroligt stor utslagning av våra medlemmar från a-kassan, säger Ella Niia.

Ella Niia ser en koppling mellan sysselsättning, a-kassa och det löntagarna satsat på sin utbildning. Tidigare fick arbetslösa söka jobb i sitt närområde under de första 100 dagarna. Den regeln tas bort. Nu måste man söka i hela landet på en gång. Även den som har gått en restaurangutbildning och en högre utbildning till branschen, måste nu söka vilket jobb som helst.

– Det innebär en risk att de jobb som kommer blir låglönejobb när alla som är utanför ska in till varje pris.

– Sysselsättning är a och o, alla ska vara med och betala välfärden, men att tro att den växande tjänstesektorn går att bemanna med folk man plockar in från gatan,

HRF

ANTAL MEDLEMMAR: 50 000 medlemmar på 13 500 arbetsplatser. 65 procent är kvinnor.
STÖRSTA YRKESGRUPP: Restaurangbiträden.
STÖRSTA AVTAL: »Gröna Riks« som berör 40 000 medlemmar. På Schysta Listan på www.hrf.net finns de ställen som tecknat kollektivavtal med HRF.

det är att ytterligare nedvärdera branschen. Vi är inte betjänta av företag som tävlar i att betala sämst.

HRF, Vinnova och SHR har gått samman och gjort ett branschpolitiskt trepartsprogram för Hotell och restaurangbranschen. Även kongressrapporten »Fler jobb – bättre jobb« föreslår att LO ska verka för att det tas fram statliga strategiprogram för tjänstebranscher.

– Turismen ökar och det är bra. Men med den avsaknad på kompetensutveckling som finns i branschen kommer gästerna bara en enda gång. Dagens turister är ganska krävande gäster, och då måste vi konkurrera med kompetens.

– Och vilka tjugoåringar attraheras av en näring som säger åt dem att bli vid din läst? De unga vill känna att det går att utvecklas i branschen, säger Ella, som själv jobbat som receptionist och hotellstäderska. Hon vet hur det är att gå dag ut och in på sitt jobb utan att bli sedd.

– Det handlar om värderingen av jobben. Det finns undersökningar som visar att våra jobb ligger lägst på skalan. Och värdering och lön hänger ihop. Därför är det beklämmande när regeringen slår sig för bröstet och säger att det är bra att det kommer nya jobb. Men vad är det för jobb som kommer? Näringsdepartementet har inbjudit företrädare för branschen till möte för att diskutera svensk turism. Till dags dato har ingen på HRF fått inbjudan.

– Det finns en syn på fackföreningar och löntagare i regeringen som är lite grann von oben, säger Ella Niia.

– Deras underliggande idé är att pressa ner lönerna. Då blir folk beredda att ta flera jobb och slåss med varandra. I stället borde

FAKTA FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ LO-LONGRESSEN

➤ En högre andel arbetssökande ska kunna få arbetsmarknadspolitiska program av hög kvalitet.

➤ Se över finanspolitiken för att skapa ökade möjligheter för en politik för full sysselsättning.

➤ Satsa på att skapa livskraftiga arbetsmarknadsregioner.

➤ Alla som arbetar i Sverige ska omfattas av jämlika löner och arbetsvillkor.

➤ Juridiskt bindande anställningsavtal före inresan för arbetssökande från länder utanför EU.

➤ Stärk meddelarskyddet för alla anställda och i synnerhet för förtroendevalda.

VÄRLDENS
BÄSTA
JOBBS

FOTO: KRISTIAN POHL

»Ibland får jag andnöd när jag hör Maud Olofsson.«

Salladsbaren sattes i blockad och konflikten slutade med att Sofia Appelgren sålde till en ny ägare som har tecknat kollektivavtal med HRF.

– Sofia Appelgren gick förresten inte i konkurs som en del tror, hon sålde baren, säger Ella Niia.

Kollektivavtalen är ett skydd mot dumpning av villkoren. De är också ett värn mot ekonomisk brottslighet. På en arbetsplats där kollektivavtalet bevakas av fackliga representanter går det inte att fuska med löner och skatter, till exempel vid uppköp av varor och tjänster. Förslaget till LO-kongressen är att facket ska få bättre möjligheter att hävda kollektivavtalen och att meddelarskyddet ska stärkas för anställda och förtroendevalda.

Globaliseringen är inte ett hot mot den svenska sysselsättningen. Fackets viktigaste uppgift när det gäller sysselsättningen är att verka för en väl fungerande lönebildning med en avvägning mellan reallöneökningar och ökad sysselsättning, allt enligt LOs rapport »Fler jobb – bättre jobb«.

– Vi säger absolut ja till migration och öppna gränser. Det är bra när folk kommer hit från andra länder och arbetar, men de ska jobba på samma villkor. Vi ska inte utnyttja folk att göra samma jobb till lägre penning.

Kongressrapporten säger att nu behövs en tydlig uppslutning kring de fackliga målen. Förslag till beslut är att LO ska verka för att hindra lönekonkurrens och LO-förbunden ska ha en stark samordning i avtalsrörelser. Alla som arbetar på svensk arbetsmarknad ska omfattas av jämlika löner och arbetsvillkor. Alla medlemmar ska garanteras en reallöneutveckling och det ska säkras mer till dem som har lägst löner.

Och Ella Niia stöder som alltid linjen mer rättvisa och jämlikhet, inte mindre. ●

Ella Niia säger nej till hushållsnära tjänster och sänkta arbetsgivaravgifter. »Våra medlemmar är stolta över sina jobb. Men regeringen tycker tydligen inte att våra jobb är så fina att man ska betala vad det kostar, nej det tycker de att våra medlemmar ska vara med och subventionera.«

man satsa på kompetensutveckling för varje bransch, säger hon.

Kollektivavtalen är verktyget HRF använder för att hålla uppe löner och se till att det är bra arbetsvillkor på hotell och restauranger.

– Kollektivavtalen reglerar villkoren för våra medlemmar, arbetstider, inflytande, lön, schemaläggning, anställningsform, allt som finns på arbetsplatsen.

Kollektivavtalen ger lika villkor och rent spel, en förutsättning för att ekonomin ska fungera.

– Vi jobbar med ”schysta listan” som

vi uppdaterar. Där får de restauranger stå som har tecknat kollektivavtal.

Nu ska HRF komplettera schysta listan med en dekal som man kan sätta upp på dörren så att gästerna kan välja en restaurang med schysta villkor.

Avdelningarna inom HRF arbetar ständigt med att teckna kollektivavtal. Konflikten kring salladsbaren i Göteborg handlade om detta.

– Det var vanligt fackligt fotarbete. Vår avdelning arbetade systematiskt stadsdel för stadsdel och gick gata upp och ner och kollade vilka företag som fanns och tog kontakt. 48 företag teck-

nade avtal, det 49de var salladsbaren Wild and Fresh.

– Ägaren sade att hon inte hade råd att teckna kollektivavtal. Och hon hade en anställd som sade att det var OK att hon inte fick sjuklön, för hon bodde hemma hos mamma och pappa. Det hade varit ansvarslost om vi sagt, jaha vad tråkigt Sofia att du inte har råd, då kommer vi igen en annan gång. Nej, vi tar ansvar, vi står fast vid det fackliga löftet att inte sälja oss billigare. Så vi sade till Sofia: var så god och var med på samma premisser som alla andra. Och vi skulle säga samma sak i dag.

»Den borgerliga regeringen har ingen aning om hur industrin fungerar och har en förlegad syn på arbetare«, säger **Stefan Löfven, ordförande för IF Metall**.

Här berättar han om sin syn på hur det kan skapas bättre jobb i industrin och i arbetslivet som helhet.

Bättre jobb i hela arbetslivet

I kongressrapporten »Fler jobb – bättre jobb« står det att industriarbete i likhet med allt lönearbete handlar om att producera mer och bättre per arbetad timme. Detta är själva grunden för en ökad välfärd. För att det ska vara möjligt att ständigt förbättra produktionen finns i Sverige en maktindelning mellan parterna på arbetsmarknaden. Den modellen bygger på kollektivavtal och en dispositiv lagstiftning. Parterna reglerar själva löner och arbetsvillkor utan inblandning från staten eller regeringen.

Den här dagen är Stefan Löfven upprörd. Dagen innan har finansminister Anders Borg klivit långt över gränsen för den svenska arbetsmarknadsmodellen och läxat upp parterna på arbetsmarknaden.

– I riksdagens talarstol och i morgon-TV står Anders Borg och säger att vi tagit ut för höga löneökningar i avtalsrörelsen, säger Stefan Löfven.

– Men Borgs signal var bara till oss, den ena parten: Håll er på mattan! Han vill att vi ska hålla igen och ta ut lägre löneökningar, för då ska det bli lägre avgifter i a-kassan.

– Finansministern vill straffa oss efter att vi genomfört en ansvarsfull avtalsrörelse, som innebär att vi behåller konkurrenskraften, säger Löfven.

IF Metalls ordförande tänker inte hålla sig på mattan. Han tänker satsa hårt på att få bort regeringen.

– Vi ska byta regering så fort det någonsin går, så fort det är möjligt, säger Stefan Löfven.

De ökade lönerna i avtalsrörelsen bygger på ökad produktivitet. Under de senaste femton åren har produktiviteten vuxit snabbt, med höjda reallöner och ökade vinster. Kon-

IF METALL

HISTORIA: bildades i januari 2006 av Industrifacket och Metall.

MEMLEMMAR: 415 000 medlemmar på 12 000 arbetsplatser.

AVDELNINGAR: Förbundet har 52 avdelningar och 48 riksavtal.

AVTAL: Teknikavtalet Metall är det största avtalet och det berör 140 000 medlemmar.

trollen över bemanningen har blivit allt viktigare, arbetsgivarnas krav på flexibilitet har ökat, stressen och pressen i jobbet har ökat, och anställningarna har blivit osäkrare för stora grupper.

– Det är mycket mer pressat på arbetsplatserna nu för tiden, när allt färre ska göra allt mer, säger Stefan Löfven.

– Rationaliseringar är bra, men de är annorlunda nu än när jag var svetsare. Då gällde rationaliseringar att hitta bättre metoder för arbetet och att krympa tiden. Efter ett tag kunde jobbet göras på fem man i stället för sex.

– I dag är det annat. Nu tar man först bort några anställda, och sedan ska de som är kvar försöka klara jobbet, samtidigt som företaget lägger på mer indirekta uppgifter.

På Stefans jobb på Hägglunds var ackordet kanske bara fem procent av utgående lön, men det öppnade för en ständig diskussion med företaget om bemanningen, om jobben var för högt eller för lågt bemannade. Idag finns inte ackorden längre.

– Det är bra att ackorden försvann. Men vi vill att bemanningen åter ska bli en fråga för parterna. Idag är det företaget ensidigt som bestämmer bemanningen.

I årets avtalsrörelse lyfte IF Metall upp frågan om bemanningen på förhandlingsbordet. Men man lade inte fram något konkret förslag om vad som ska stå i ett centralt avtal, utan startade en arbetsgrupp tillsammans med arbetsgivarna om bemanningsfrågan. Redan i dag finns enstaka fall där parterna lokalt diskuterar bemanning, till exempel på Scania i Södertälje.

Arbetsgruppen som heter »Indu-

striell utveckling« ska också tala om produktivitet, kompetensutveckling och arbetsvillkor i industrin.

Det ackompanjeras av ett förslag till LO-kongressen att LO i framtiden ska samordna sina avtalskrav om bemanningen. Ett förslag till LO-kongressen är också att LO ska uppdatera sin vision om det goda arbetet med gemensamma riktlinjer. På IF Metall har det arbetet redan börjat.

– På bilfabrikerna i Uddevalla och Kalmar var vi på väg bort från det löpande bandet. Då var det ett annat tänk i industrin. Det finns inte i dag. Det blir liner och nytaylorism överallt. Så nu tittar vi på strategier för hur det goda arbetet ska se ut i dag vid linerna, något annat vore orealistiskt, säger Stefan Löfven.

Frågan är hur det goda arbetet kan förverkligas vid det löpande bandet. Kanske genom att avtala om bemanningen och tillföra tid för indirekta uppgifter till montörerna?

På vägen till bättre jobb ligger också en bättre anställningstrygghet. Viss-tidsjobb och deltid ökar överallt, också i industrin. Främst gäller det kvinnor.

– Ökningen beror på förändringarna i arbetsrätten. Ta vikariatet, de är inte längre knutna till person, utan kan pågå i årtal. Svenskt Näringsliv vill ha ännu fler möjligheter till visstidsanställningar. Vad tror de? Vill de ha livstids visstid?

Inte bara vikarier utan också anställda från bemanningsföretag har ökat på arbetsplatserna. Ett tydligt exempel är gamla Ericssonföretag där hälften av arbetsstyrkan kan komma från bemanningsföretag.

– Det blir en ineffektiv organisation. De som kommer tillfälligt lever hela tiden med känslan att de när som

helst måste lämna arbetet, och de som är fast anställda får ständigt lära upp nya, säger Stefan Löfven.

Ett förslag i »Fler jobb – bättre jobb« är att LO-förbunden ska arbeta för att likställa villkoren mellan inhyrda arbetstagare och övriga anställda.

– Det är viktigt att det är samma villkor för alla. De som jobbar på bemanningsföretagen är också våra medlemmar.

En ljuspunkt i utvecklingen är att kvalifikationskraven i arbetslivet ökar. Allt fler jobb kräver yrkesutbildning. Det finns en brist på utbildad arbetskraft samtidigt som stora grupper slåss om jobb som inte kräver yrkesutbildning.

Rapporten »Fler jobb – bättre jobb« säger att starka yrkesidentiteter ger god grund för ett gemensamt agerande och föreslår att LO ska ta ett större ansvar för utformningen av yrkesutbildningen och utveckla jobben.

Ett förslag är också att LO ska verka för en trepartsuppbyggnad

FAKTA FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ LO-KONGRESSEN

➤ LO ska verka för att samordna avtalskraven om bemanning.

➤ LO och LO-förbunden ska arbeta för att likställa villkoren mellan inhyrda arbetstagare och övriga anställda.

➤ LO-förbunden ska utarbeta en samlad facklig strategi för att klara en hög kollektivavtals-täckning i alla branscher.

➤ LO ska uppdatera en vision om »ett gott arbete« och föreslå gemensamma riktlinjer för att uppnå den.

➤ LO ska verka för en bättre anställningstrygghet.

➤ LO ska verka för att ta bort tvåpersoners-undantaget.

VÄRLDENS
BÄSTA
JOBBS

FOTO: KRISTIAN POHL

»Vi vill att bemanningen åter ska bli en fråga för parterna. I dag är det företagen som ensidigt bestämmer över den«, säger Stefan Löfven, ordförande för IF Metall.

för en satsning på lärande i arbetslivet och en utbyggnad av infrastrukturen för utbildning.

– Ju mer ett jobb uppgraderas desto mindre utbytbar blir man. Det är bra för de anställda och det är bra för företaget, säger Stefan Löfven.

Utbildningen för industrijobb börjar redan på gymnasiet och de som går där behöver en bra utbildning.

– Regeringen vill sänka de teoretiska kraven på gymnasieprogrammet som leder till industrin. Det är fel, det tycker både vi och teknikerarbetsgivarna.

Den höga utbildningsnivån är en av Sveriges största konkurrensfördelar.

– Framtidens industriarbete kräver högre kompetens, inte lägre, även om det finns undantag, som lärlingsutbildningar för vissa hantverksyrken.

Nästa steg i utbildningen gäller dem som redan har ett jobb. För dem gäller strategin med det goda arbetet för att jobbet ska bli bättre.

– Jag tror på grundidén i det goda arbetet – att koppla en utveckling av jobbet med en utveckling av kompetens och lön.

»Jag tror på grundidén i det goda arbetet – att koppla en utveckling av jobbet med en utveckling av kompetens och lön.«

– Samtidigt kommer regeringen dragande med sin idé om att införa F-skattsedel för den som bara har en uppdragsgivare. Då rundar de hela systemet med kollektivavtal. Det försvagar både löntagarna och facken. Men vad blir det då för klimat på arbetsplatserna?

Det tredje området där det behövs en kompetensutveckling gäller omställningarna i arbetslivet. Människor behöver förbereda sig inför att företag läggs ner och nya tillkommer. Den omställningen påverkar både samhälle, företag och de individer som blir arbetslösa.

– Då gäller det att hitta en win-win-situation. I stället drar regeringen ner på arbetsmarknadsutbildningar och korttidsstudiestöd. Det är fel politik och bygger på en syn på arbetare som är förlegad, säger Stefan Löfven.

– Den här regeringen påstår att den är för »arbetslinjen«, men de vet inte vad det innebär i industrin, säger han, packar sin väska och skyndar vidare till ett möte i den socialdemokratiska partistyrelsen. ●

Regionalt: LO-distriktet i Skåne

»Min hjärtefråga – framtiden totalt sett för facket«

– Kongressens rapporter är väl underbyggda och tar upp den problematik som vi står inför. De gör en bra omvärldsanalys med ett brett makrospektiv av de förändringar som sker i samhället, säger **Anders Magnhagen, ombudsman på LO-distriktet i Skåne.**

LO-distriktet i Skåne har 195 000 medlemmar och består av 40 avdelningar och 29 LO-fack i kommunerna. Skåne gränsar till Tyskland, Danmark och Polen. Det läget väcker många frågor om migration och om utländsk arbetskraft. De kom också upp på distriktets verksamhetskonferens i september då man samlades för att diskutera kongressrapporterna och förbereda motioner till kongressen.

– Vi dammade av vårt gamla krav på att arbetsgivarna ska ta ansvar i flera led för arbetskraften hos underentreprenörer, säger Anders Magnhagen.

I oktober hade distriktet också ett höstmöte, men då var det för sent för avdelningarna att lämna motioner.

– Vi har fått kort tid på oss att få en diskussion och det är tufft att få ljusa idéer på en konferens.

Det viktigaste när det gäller de framtida jobben handlar om utbildning och utveckling, tycker han. Det handlar inte bara om att få alla i jobb, utan också om att få jobb med högt förädlingsvärde, och löner med högre skattkvot som kan finansiera välfärden.

– Detta är en oerhörd utmaning för oss på LO-sidan.

Idag är det individuella programmet den största gymnasie-linjen.

– Den individuella linjen leder ingenstans. Det är ett oerhört misslyckande för den socialdemokratiska skolpolitiken, säger Anders Magnhagen.

Frågan är hur man ska koppla teori och praktik naturligare till varandra i gymnasieskolan.

– Gymnasieskolan saknar kontakter med arbetslivet. Det är mest genom media och TV-serier som Rederiet som de unga får en kontakt med verkligheten.

– Det behövs en koppling mellan arbetsplatser och utbildning så att de unga ska få motivation att läsa, inte bara abstrakta saker, utan tydliga erfarenheter: så här gör du för att klara dig i yrket, som i den danska lärlingsutbildningen.

Den andra kongressrapporten handlar om LOs organisation och stadgar.

– De flesta som sitter på våra möten i distriktet har inte någon inblick i relationen mellan LO och förbunden. Vi har större fokus på hur vi här nere i Skåne ska organisera oss, säger Anders Magnhagen.

Under året har distriktet förändrats för att få mer samordning. LO-facken har delats in i sex sektioner.

– Förut var vi många små fristående enheter, och i många kommuner där arbetarrörelsen är svag är LO också svagt. Med sektionerna har vi fått en styrkeposition för då får LO-facken ekonomi och resurser för att kunna utträta något.

Skolan är ett exempel där samordning behövs mellan distriktet och avdelningarna. Det finns 94 gymnasieskolor i Skånes 33 kommuner. Då gäller det att hålla reda på vem som ska ha kontakt med vem så att saker inte faller mellan stolarna.

– Vi håller på att lösa det problemet. Nästa diskussion är att se över distriktets organisation, verksamhet och struktur. Frågan är om vi ska ha mer operativa arbetsgrupper begränsade i tid och rum, inte bara fasta kommittéer.

Anders Magnhagen är inte ombud, utan deltar »i tjänsten« som åhörare på kongressen. Han ser fram emot att följa diskussionerna om framtiden för facket.

– Hela arbetarrörelsen står inför ett skifte i samhället. Det gamla industrisamhället försvinner och vi tillhör rörelser födda i industrisamhället med strukturer och känslor från det. Nu möts vi av ett nytt samhälle. Vi behöver se över LO och fundera på omvärlden.

Det är en utmaning och spännande att möta framtiden.

– Vi står inför stora utmaningar när medlemsantalet sviktar och vi ser hur snabbt politiken kan förändra vår verklighet, säger Anders.

– Min hjärtefråga? Det är framtiden totalt sett för facket. Är vi den sociala kraft som ska vara motkraft till arbetsgivarna, eller ska det vara andra som ska vara den motkraften, och hur kommer det att se ut? ●

Anders Magnhagen, ombudsman.

»Skillnaden mellan LO och regeringen är att vi vill se en välfärd som omfattar alla. Om alla ska få rätt till välfärd måste vi ha skatter på en nivå som klarar omfördelningen«, säger **Wanja Lundby-Wedin, LO**. »Ställ det mot dagens politik när man kraftfullt försämrar för arbetslösa, sjuka och förtidspensionerade, både nivåerna på ersättningen och rätten att få den.«

Utan jobb? – då behövs en välfärd för alla!

Kongressrapporten »Fler jobb – bättre jobb« förordar en välfärd som ger både fler jobb och bra jobb. Fler jobb genom förmåner som är kopplade till deltagande på arbetsmarknaden. Bra jobb genom att en god nivå på trygghetssystemen pressar upp lägstlönerna.

Med välfärd menar Wanja verksamheterna – vård, omsorg och skola – och rätten till en trygg försörjning för den som är sjuk, gammal, föräldraledig eller arbetslös.

– De borgerliga partierna talar om kvalitet i vården, men kvalitet för vem undrar jag, säger Wanja och tar Stockholm som exempel.

Där har vårdcentraler i arbetarförorten Rågsved förlorat tolv miljoner och vårdcentralen vid Stureplan fått ett tillskott på sex miljoner i landstingets senaste budget.

– Det allvarliga är också att om regeringen pressar ner skattenivån för lågt, då finns inte kraft kvar för omfördelning till en välfärd för alla. Klarar man inte nivåerna i ersättningsarna, då klarar man inte heller en god kvalitet för alla.

A-kassan är en viktig del av välfärden med flera funktioner i arbetslivet. A-kassan ger de arbetslösa en hygglig inkomst och möjlighet att söka jobb på heltid. A-kassan ger dem som har ett arbete trygghet att våga utbilda sig vidare och trygghet att våga ställa krav på löner. Men det kanske viktigaste är att a-kassan håller uppe lägstlönerna.

– En stabil a-kassa är ett värn för kollektivavtalen. Risken finns att vi tappar den insikten och tror att a-kas-

san bara är till för arbetslösa, säger Wanja Lundby Wedin.

Det är flera LO-förbund som börjat skilja a-kassan från medlemskapet i förbundet och säger att det räcker att bara vara med i förbundet. Medlemmar som blir arbetslösa som inte har a-kassa kommer att få en ersättning på bara 320 kronor om dagen.

– Hur ska facket då kunna kräva av sina medlemmar att de håller det fackliga löftet? Hur ska facket då kunna säga till sina medlemmar att inte ta jobb till lägre löner än kollektivavtalet om de inte kan försörja sig? Då hotas kollektivavtalen. Därför är försämringarna av a-kassan så allvarliga, säger Wanja.

Den borgerliga regeringen har uttalat stöd för den svenska modellen med starka parter och kollektivavtal. Samtidigt försämrar a-kassan och en rad andra ersättningar. Regeringen inför också differentierade avgifter i a-kassan, lägre avgifter för a-kassor i branscher med låg arbetslöshet.

– En del gläder sig åt att avgifterna blir lägre när arbetslösheten minskar. Men syftet är att de förbund som har hög arbetslöshet ska förstå att de inte ska begära för mycket i löneförhandlingarna, utan de ska hålla igen på kraven för att sänka tröskeln in till jobb.

De förbund som har högst arbetslöshet är också de som fått störst höjningar av avgifterna till a-kassan. Det är främst låglöne-förbund som Hotell- och Restaurang, Fastighets och Livs.

– Jag tycker det är fruktansvärt att man gör så här, säger Wanja.

– Regeringens politik innebär att det är de lägst avlönade som ska hålla igen på sina lönekrav samtidigt som de ska betala den högsta månadsavgiften till a-kassan. De säger att de vill ha starka parter och avtal, men vilka avtal blir det med deras politik? Det är dubbla budskap.

– Om de menar att de vill ha svenska modellen och att det är bra med starka kollektivavtal, då måste de åtminstone lyssna på oss när vi säger att effekten av deras politik blir att kollektivavtalen försvagas när löntagarna blir beredda att jobba för lägre löner.

I kongressrapporten »Fler jobb – bättre jobb« finns en rad förslag som går ut på att värna och förstärka välfärden mot den förda politiken. Ersättningen i a-kassan ska ligga på 80 procent, aktivitetsstödet ska återinföras, de höjda avgifterna i a-kassan ska tas bort och differentierade avgifter avskaffas liksom jobbavdraget.

Taket i sjukförsäkringen ska höjas och de långtidssjukas pensionsrätter ska återställas.

– Regeringen säger att de som är utanför ska betala högre skatt. Det betyder till exempel att nettot av pensionen efter skatt blir väsentligt lägre. Det är väldigt orättvist och svårt att förstå att pensionärerna får betala mer i skatt än de som arbetar.

Förra LO-kongressen förordade en tredelning av föräldraförsäkringen.

FOTO: KRISTIAN POHL

»Regeringens politik innebär att de lägst avlönade ska hålla igen på sina lönekrav samtidigt som de ska betala den högsta avgiften till a-kassan.«

– Vi tog ett radikalt grepp som fick stort genomslag i debatten. Vi tycker det är viktigt att både män och kvinnor kan utnyttja försäkringen, säger Wanja.

Försäkringen föreslås vara knuten till individen och på en så hög nivå att den som tjänar bäst också ska kunna vara hemma.

– Vi ser samband mellan jämställdheten i hemmet och arbetslivet. Vi klarar inte av att få ett jämställt arbetsliv om det inte är jämställt i hemmet.

Rapporten föreslår också ett paket av åtgärder mot arbetsskador och arbetssjukdomar och att arbetsgivarerna får ansvaret för rehabiliteringen av arbetsskadade.

– Den här regeringen säger att de vill satsa på företagshälsovården. Det är mest ord.

Många av våra förbundsmedlemmar saknar helt företagshälsovård. För oss är det en självklarhet att alla löntagare ska ha rätt till en bra företagshälsovård, säger Wanja.

– Den ska förebygga arbetsskador och arbetssjukdomar och anpassa arbetet för den som behöver det och bidra till rehabilitering.

Hon har flera gånger varit inbjuden till hearingar på arbetsmarknadsdepartementet tillsammans med andra parter på arbetsmarknaden, forskare och berörda myndigheter.

– Regeringen håller sina litanior och tackar för visat intresse, men de bryr sig över huvud taget inte om våra synpunkter. Det är djupt upprörande. Då är det inte seriöst, då är det bara ord. Jag går inte dit fler gånger, säger Wanja. ●

FOTO: KRISTIAN POHL

»Jag tror att fackföreningsrörelsen har en del att hämta från idrotten när det gäller att åstadkomma resultat. LO-förbunden måste samarbeta mera, då blir vi starkare än om alla kör sitt eget race«, säger Rosemarie Myhr (t.h) och får medhåll av Maria Casado (t.v).

Rose-Marie Myhr, medlem i Hotell och Restaurang Facket

»Jag har nästan världens bästa jobb«

– Jag gillar omväxlingen, att få träffa nya gäster varje dag. Vi har bra sammanhållning och bra ledarskap. Det gör det nästan till världens bästa jobb, säger Rose-Marie Myhr, frukostvärdinna på Park Inn i Haninge.

Rose-Marie Myhr är en av flera LO-förbundsmedlemmar som lyfts fram i arbetet inför LO-kongressen 2008 och som på olika sätt kommer att synas och höras

i samband med kongressen.

Det är Rose-Marie Myhr som steker bacon på omslaget till »Fler jobb – bättre jobb«, underlagsrapporten som handlar om sysselsättningen, arbetslivet och välfärden.

I »Fler jobb – bättre jobb« finns också en mängd förslag som visar vägen till ett tryggare och mer utvecklande arbetsliv där det finns plats för alla. Trygghet som även omfattar dem som av någon

anledning hamnat utanför arbetsmarknaden.

I grunden handlar det om medlemmarnas arbetsliv och vardag.

För Rose-Marie Myhr är jobbet som frukostvärdinna på Park Inn nära nog perfekt. Det är omväxlande och relativt tryggt och hon har möjlighet att kombinera arbetslivet med sitt stora intresse – handbollen. Hon börjar halv sex på morgonen och jobbar till runt två på eftermiddagen. Det ger henne utrymme att träna och spela handboll på elitnivå i Hammarbys damlag.

– Jag tror att fackföreningsrörel-

sen har en del att hämta från idrotten när det gäller att åstadkomma resultat. LO-förbunden måste samarbeta mera, då blir vi starkare än om alla kör sitt eget race. I handbollslaget jobbar vi mycket med syfte, mål och vision för att öka gemenskapen. Det borde förbunden också göra, säger hon.

Men trots ett bra arbetsliv och vardagsliv finns det några orosmoln på hennes himmel. Det går upp och ner i hotellbranschen, beroende på säsong, vilket alltid skapar en viss osäkerhet. Facket tappar medlemmar efter förändringarna i a-kassan, vilket oroar

henne. Även här tror hon att samarbete är ett sätt att vända trenden.

– Ett gemensamt svar på frågan »vad ska medlemmarna få ut av facket« skulle säkert locka fler nya medlemmar. Det är också absolut nödvändigt att vi samarbetar mera för att vi ska kunna stå emot alla hot om nedskärningar, sämre villkor och mer otrygghet för oss anställda. Alla har ju inte en så pass bra arbetsplats som jag, där de fackliga frågorna respekteras! I synnerhet inte i hotell- och restaurangbranschen, fortsätter hon. ●

FOTO: KRISTIAN POHL

Victor Silwerfeldt, Kommunal, är stolt över sitt arbete och med på bild på LOs organisationsrapport.

Victor Silwerfeldt »Miljön i skolan är eftersatt«

– När en människa hälften så stor som jag sträcker sig upp och söker min hand med sin, då känns det som jag har världens bästa jobb. Men det finns en hel del som måste förbättras, både för oss och för eleverna.

Miljön i skolan är helt klart eftersatt. Utrymmena är för små och ljudnivån för hög. Arbetsgivarens syn på fackligt arbete

och utbildning måste också bli bättre. Så det är en bit kvar innan det är världens bästa jobb, säger Victor Silwerfeldt som i vanliga fall jobbar som elevassistent på Sägertorpsskolan i Nacka. Just nu är han tjänstledig för att läsa in några gymnasiebetyg på komvux.

– Regeringens syn på eftergymnasial utbildning måste också förbättras, fortsätter han. Samtidigt som man pratar om att öka flexibiliteten på arbetsmarknaden så skär man ner antalet platser på komvux och kvalificerade yrkesutbildningar. Samtidigt som man ställer hårdare krav på de arbetslösa så tar man ifrån dem ett av de viktigaste verktygen för att skaffa jobb, nämligen utbildning. Det är väldigt oförståeligt i mina ögon. Jag har inget emot flexibilitet och krav, men människor måste ges verktygen för att komma vidare. Det här drabbar många som inte har gymnasium eller högre utbildning i ryggen. ●

LO: ULLA LINDQVIST

»Vi måste organisera, organisera, organisera!«

– **De borgerliga partierna** säger att de är för den svenska modellen och kollektivavtalen och att de inte ska röra stridsrätten. Men i praktiken undergräver de styrkan i facket. Det är en jätteutmaning för oss inom LO, säger Ulla Lindqvist.

Hon är andra vice ordförande i LO och leder styrgruppen om LOs organisation och stadgar inför LO-kongressen 2008.

Det viktigaste som gruppen tar upp är att organisera fler, att teckna avtal med alla arbetsgivare och att samordna avtalsrörelserna. En direkt åtgärd mot den borgerliga politiken är att förstärka den fackligt politiska samverkan.

Men att påverka politiken räcker inte. LO behöver bli större, starkare, smidigare, modernare – och yngre. Största hotet just nu är avhoppet från det fackliga medlemskapet.

Medlemstappet har blivit mångdubbelt större på grund av den borgerliga regeringens försämringar av a-kassan med högre avgifter och lägre ersättningar.

– Dessutom har borgarna gjort det lättare att visstidsanställa. Cirka 700 000 om året är visstidsanställda och det blir bara fler och fler, säger Ulla Lindqvist.

Organisationsgraden sjunker i LO-förbunden, och är riktigt låg främst bland de unga.

– Vi måste organisera, organisera, organisera!

Det är viktigt att organisera fler, men för den skull kommer det inte att delas ut morötter för att värva nya. Förslaget innebär till exempel inte sänkt medlemsavgift första året, inte heller något särskilt ungdomsmedlemskap.

Regeringens angrepp på a-kassan innebär också ett hot mot kollektivavtalen som är en huvudfråga för LO. Det gäller att teckna avtal med alla arbetsgivare och att bedriva framgångsrika avtalsrörelser också i framtiden.

De centrala LO-SAF förhandlingarna upphörde på 1980-talet. De samordnade förhandlingar som utvecklats i praktiken mellan LO-förbunden kommer nu att skrivas in i LOs stadgar.

LOs styrelse och representantskap kommer att fatta beslut om på vilken nivå en avtalsrörelse ska bedrivas: som gemensamma förhandlingar, som samordnade förhandlingar eller som enskilda förbundsförhandlingar.

LOs ledning ska också organiseras om. Enligt förslaget ska LOs styrelse bli mindre.

– Vitsen med det är att var och en i styrelsen ska representera alla femton LO-medlemmarna, inte bara sina egna förbund.

LOs högsta beslutande organ, LO-kongressen, ska i framtiden fatta mer långsiktiga beslut, och LOs representantskap ska få större ansvar för beslut på medellång sikt, till exempel ska representantskapet fatta beslut om LOs rekommendation till avtalskrav.

Det gäller också att stärka kollektivavtalen i det vardagliga arbetet lokalt.

– Vi ska ha en gemensam strategi inom LO för hur vi ska jobba med att teckna nya avtal. Ett sätt är att förbunden lokalt kan hjälpas åt och tillsammans systematiskt gå igenom vilka avtal som finns och hur man kan stödja varandra. ●

Läs mer om LOs organisation och förslaget till nya stadgar i kongressrapporterna »LO-förbund i samverkan« och »Stadgar 2001–2008«.

LO-kongressen 2008

LOs ordförande Wanja Lundby Wedin avslutade LO-kongressen i juni 2004 med orden: »Det är inte från våra motståndare som vi ska hämta vår styrka. Utan styrkan och kraften hämtar vi från varandra, från att vi är många, från att vi har en stark ideologisk grund, från det faktum att vi förmår att använda den till klok politik och från den vardag och verklighet som vi alla känner så väl.«

Snart inleder Wanja LO-kongressen 2008.

300 kongressombud De 300 ombuden till LO-kongressen 2008 fördelas så här mellan de femton LO-förbunden. Fördelningen bygger på medlemsantalet i förbunden vid årsskiftet 2006/2007

Förbund	Antal ombud
Byggnadsarbetareförbundet	18
Elektrikerförbundet	4
Fastighetsanställdas Förbund	7
Grafiska Fackförbundet	4
Handelsanställdas Förbund	28
Hotell och Restaurang Facket	10
IF Metall	65
Kommunalarbetareförbundet	108
Livsmedelsarbetareförbundet	7
Musikerförbundet	2
Målarförbundet	2
Pappersindustriarbetareförbundet	4
SEKO	20
Skogs- och Träfacket	8
Transportarbetareförbundet	13

**DEN 26:E ORDINARIE
LO-KONGRESSEN ÄGER RUM**

31 MAJ
KLOCKAN 12.00 TILL

4 JUNI
KLOCKAN 15.00

**PÅ FOLKETS HUS VID
NORRA BANTORGET
I STOCKHOLM.**

Några viktiga datum

30 november sista dagen för att lämna motioner till kongressen.

20 mars sista dagen att anmäla ombud till LO-kongressen.

4 april de 300 ombuden får kongressmaterialet.

Gäster Gäster till kongressen är bland annat inbjudna från närstående organisationer som ABF och Europafacket, EFS.

Övriga som är intresserade av att närvara kan i mån av plats komma till åhörarläktaren. Anmälan till den väntelistan kan göras till susanne.lonnberg@lo.se

Motioner Motioner till LO-kongressen lämnas in av medlemmarna – de femton LO-förbunden. Förbundens avdelningar kan också lämna in motioner. De ska då först skickas till det egna förbundet som ska yttra sig över motionen – eller ta den som sin egen – innan den skickas vidare till LO.

Underlagsrapporter Till kongressen 2008 har LO utarbetat tre rapporter:

1. Fler jobb – bättre jobb

Den här rapporten handlar om sysselsättningen, arbetslivet och välfärden. Det räcker inte med fler jobb, det ska också vara bättre jobb.

2. LO-förbund i samverkan

Den här rapporten handlar om att stärka den fackliga organisationen.

3. Stadgar 2001–2008

Förslag till nya stadgar för LO.

Tips! Du kan också beställa en **Samtalsguide** till rapporten »Fler jobb – bättre jobb« och exemplar av denna LO-tidningsbilaga »Världens bästa jobb«.

SÅ HÄR BESTÄLLER DU

MATERIALEN KAN BESTÄLLAS FRÅN LO-DISTRIBUTION. Telefon: 026-24 90 26. Fax: 026-24 90 10. Webbutik: www.lo.se. ARTIKELNUMMER: Fler jobb – bättre jobb, 91-566-2400-X. LO-förbund i samverkan, 91-566-2401-8. Stadgar 2001–2008, 91-566-2402-6. Samtalsguiden, 999-1955. LO-tidningsbilagan »Världens bästa jobb«, 999-1958. Materialen är gratis men frakt- och expeditonsavgift tillkommer.

aktuellt

LOaktuellt ges ut av Landsorganisationen i Sverige.

Texter: Anna Holmgren
(om inget annat anges)
annaholmgren@telia.com

Projektledare: Lotta Grönblad.
Redaktör: Marja Koivisto. Form: Pär Ek.
Tryck: Adargo Press, Göteborg 2007.